

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

Warszawa, 15 maja 1955 r.

Nr 7

Poz. 59—65

TREŚĆ:

Zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli:

- Poz. 59 — Nr 67 z 1.IV.55 r. w sprawie organizacji budowlanych brygad zespoleń i sposobu rozliczania między przedsiębiorstwami, a budowlanymi brygadami zespoleń.
- Poz. 60 — Nr 71 z 5.IV.55 r. o zmianie zarządzenia Nr 95 w sprawie kontroli przebiegu reklamacji jakościowych oraz kontroli stosowania przez wytwórców znaków KT względnie wystawiania świadectw KT.
- Poz. 61 — Nr 74 z 9.IV.55 r. w sprawie realizacji inwestycji związanych z produkcją spoiw z granulowanego żużla wielkopiecowego na mokro.

- Poz. 62 — Nr 76 z 14.IV.55 r. w sprawie budownictwa przewoźniczego na placu budowy.
- Poz. 63 — Nr 78 z 22.IV.55 r. w sprawie ustalenia pomocy Państwowym Gospodarstwom Rolnym w okresach szczytowego natężenia robót w 1955 r.

Pisma okólne Ministerstwa:

- Poz. 63 — Nr 25 z 15.IV.55 r. w sprawie wprowadzenia wzoru sprawozdania z działalności sądowej.
- Poz. 65 — Nr 27 z 25.IV.55 r. w sprawie zmiany szczególnych warunków ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym.

59

ZARZĄDZENIE Nr 67

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 1 kwietnia 1955 r.

w sprawie organizacji budowlanych brygad zespoleń i sposobu rozliczania między przedsiębiorstwem a budowlanymi brygadami zespoleń.

(L. dz. DVII/1/2924/55)

W celu usprawnienia organizacji pracy na budowie i uproszczenia rozliczeń między robotnikami a przedsiębiorstwem a w szczególności z brygadami zespoleń i zespółami wykonującymi większe ilości robót, zarządza się co następuje:

§ 1. Zobowiązuje się dyrektorów przedsiębiorstw budowlano-montażowych do sukcesywnego organizowania na budowach brygad zespoleń.

§ 2. W celu zabezpieczenia prawidłowej pracy i rozwoju brygad zespoleń należy je organizować na budowach posiadających projekt organizacji robót.

§ 3. Na kierowników brygad zespoleń wybierać należy przodujących robotników wykonujących zasadniczą produkcję zleconą brygadzie.

§ 4. Wprowadza się do stosowania ramowe wytyczne — stanowiące załączniki do zarządzenia — dotyczące:

- 1) organizacji brygad zespoleń (załącznik Nr 1),
- 2) opracowania scalonych zleceń roboczych i rozliczenia brygad zespoleń (załącznik Nr 2),
- 3) ustalenia rzeczywistych potrzeb i kontroli zużycia materiałów do wykonania robót przez brygady zespole (załącznik Nr 3).

§ 5. Scalone zlecenia robocze i dokumentację potrzebną do ich wykonania opracowuje kierownictwo robót przy współpracy zjednoczenia (przedsiębiorstwa budowlano-montażowego) w takim terminie, aby brygady zespole mogły je otrzymać na 4 dni przed rozpoczęciem robót.

- § 6. 1. Na podstawie scalonego zlecenia roboczego opracować należy karty rozliczenia materiałów, potrzebnych do wykonania tych robót.
2. Karty rozliczenia materiałów należy doręczyć brygadzie zespolej łącznie ze scalonym zleceniem roboczym.

§ 7. Końcowe rozliczenie między przedsiębiorstwem a brygadą, zespółą następuje po wykonaniu całości umownego zadania i zamknięciu zlecenia roboczego oraz sporządzeniu protokołu oddania robót.

- § 8. 1. Dyrektorzy centralnych zarządów (Dyrektor Zarządu Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych) wydadzą polecenia zmierzające do przeprowadzenia szczegółowego instruktażu kierowników robót zgodnie z przepisami zarządzenia.
2. Brygady zespole należy otoczyć szczególną opieką, zapewniając im odpowiedni front pracy,

zaopatrzenie w materiały i pomoc przy organizowaniu pracy.

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1955 r.

Minister R. Piotrowski

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 67
Ministra Budownictwa Miast i Osiedli
z dnia 1 kwietnia 1955 r.

Ramowe wytyczne organizacji brygad zespoleń

§ 1. Brygada zspolona stanowi zorganizowany na zasadzie dobrowolności zwarty zespół robotników o różnych specjalnościach (zawodach), powołany do wykonania kompleksu powiązanych ze sobą procesów budowlanych, składających się na wykonanie zakresu lub asortymentu robót.

§ 2. 1. Brygada zspolona powstaje z inicjatywy robotników w uzgodnieniu z majstrem i kierownikiem robót.

2. Skład brygady zspolonej ustala kierownik robót opierając się na projekcie organizacji robót.

3. Skład brygady zspolonej może ulec zmianie na wnioszek kierownika brygady lub kierownika robót, za ich obopólną zgodą.

§ 3. 1. Akcję zorganizowania brygad zespoleń należy poprzeć właściwie przygotowaną uświadamiającą pracą polityczno-wychowawczą.

2. Wskazaniem jest zorganizowanie pierwszej brygady zspolonej z wyróżniających się w pracy zawodowej i społecznej robotników przy równoczesnym popularyzowaniu osiągnięć tej brygady na wszystkich budowach zjednoczenia.

§ 4. 1. Kierownikiem brygady zspolonej jest przodujący robotnik wykonujący zawód w zakresie zasadniczej produkcji zleconej brygadzie.

2. Kierownik brygady zspolonej i brygadziści brygad wchodzących w skład brygady zspolonej pracują wraz z brygadą i pobierają za kierownictwo dodatek 20%.

3. Kierownikowi brygady podlegają organizacyjnie wszyscy członkowie brygady zspolonej.

§ 5. Brygada zspolona podpisująca zlecenie robocze zobowiązuje się do:

- 1) wykonania w zespole zleconego zadania produkcyjnego,
- 2) przekraczania norm wyrobu,
- 3) zaoszczędzenia materiałów i prefabrykatów,
- 4) polepszania jakości wykonywanych robót,
- 5) pełnego i właściwego wykorzystania maszyn budowlanych — co zapewni zmniejszenie kosztów własnych budowy.

§ 6. 1. Podstawowym porozumieniem umownym pomiędzy zleceniodawcą i zleceniobiorcą jest zlecenie robocze na wykonanie zadania brygady zspolonej.

2. Przy podpisaniu zlecenia roboczego brygada zspolona otrzymuje pełną dokumentację roboczą to jest:

- a) szczegółowy harmonogram robót dotyczący obiektu,
- b) scalone zlecenie robocze,
- c) karty rozliczenia materiałów,

d) zestawienie środków produkcyjnych (narzędzia, maszyny, urządzenia itp.) zgodnie z projektem organizacji robót.

3. Dla zapoznania członków brygady z zadaniem wykonującym ze zlecenia, dokumentację roboczą powinna otrzymać brygada zespółona co najmniej na 4 dni przed rozpoczęciem robót.

4. Kierownik brygady zespółonej może odmówić wykonania robót bez dokumentacji wymienionej w pkt. 2.

§ 7. 1. Podstawowym systemem wynagradzania brygady zespółonej jest system akordowy.

2. Brygada zespółona otrzymuje wynagrodzenie wg KNSJ i norm zakładowych obliczone za jednostkę gotowej produkcji budowlanej (za 1 m³ muru, m² stropu, tynku itp.) na podstawie scalonego zlecenia roboczego.

3. Zaliczkowanie wykonanych przez brygadę zespółoną robót następuje w terminach ustalonych przepisami w wysokości 90% wartości zarobku za wykonane roboty.

4. Końcowe rozliczenie między brygadą zespółoną a przedsiębiorstwem następuje po wykonaniu całości umownego zadania i zamknięciu scalonego zlecenia roboczego oraz sporządzeniu protokołu oddania robót.

5. W przypadku stwierdzenia złej jakości wykonania należy wyciągnąć w stosunku do brygady zespółonej konsekwencje wynikające z postanowień zarządzenia nr 111 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 30 maja 1952 r. w sprawie polepszenia jakości robót oraz zwiększenia dyscypliny płac w wykonawstwie budowlano-montażowym. (Dz. Urz. MBM i O Nr 11 poz. 118).

§ 8. 1. Materiały do produkcji otrzymuje brygada w ramach ustalonych limitów materiałowych wg których następuje rozliczenie zużycia materiałów z kierownictwem robót.

2. Kierownik brygady zespółonej kwituje odbiór materiałów budowlanych i prefabrykatów z magazynu jak również sprzętu budowlanego i urządzeń.

§ 9. Kierownik robót powinien zabezpieczyć brygadzie potrzebne środki produkcji, określone w projekcie organizacji robót zapewniające prawidłową pracę brygady oraz rozłożyć szczególną opiekę nad pracą nowoorganizowanych brygad zespółonych.

§ 10. O ile to jest możliwe należy utrzymywać stałość brygad zespółonych zapewniając im ciągłość pracy.

§ 11. Powołanie brygad zespółonych nie zmienia obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności personelu technicznego za sprawny przebieg wykonawstwa na każdym odcinku realizacji budowy.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 67 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 1 kwietnia 1955 r.

WYTYCZNE

w sprawie opracowywania scalonych zleceń roboczych i rozliczania brygad zespółonych.

§ 1. 1. Brygady zespółone jak również zespoły robocze wykonujące większą ilość robót powinny otrzymywać scalone zlecenie robocze, obejmujące całość (zespół) robót, np.: mury, stropy lub tynki w całym budynku lub całej kondygnacji. Jako jednostkę obmiaru należy przyjmować jednostkę produkcji ostatecznej (m³ muru lub betonu, m² stropu lub tynku). Ogólną normę czasu i stawkę jednostkową dla całej brygady należy podzielić na normy i stawki dla poszczególnych zespołów przy zachowaniu tej samej jednostki obmiaru.

2. Z zakresu prac brygady zespółonej należy wyłączyć roboty, które, choć niezbędne dla wykonania danego etapu robót, prowadzone są w innym okresie lub w odległym miejscu; np. z zakresu prac brygady zespółonej wykonującej roboty żelbetowe należy wyłączyć przygotowanie betonu lub zbrojenia, jeżeli beton przygotowuje się w centralnych betoniarniach, a zbrojenie w warsztatach poza placem budowy.

3. Skład ilościowy i jakościowy brygady zespółonej (ilość robotników poszczególnych specjalności i kategorii zaszeregowania) ustala się na podsta-

wie norm czasu i procentu wykonania tych norm przez członków brygady w ostatnim okresie oraz terminu wykonania robót przewidzianego w harmonogramie. Przy ustaleniu tego składu należy uwzględnić lokalne warunki organizacyjne i wykorzystać robotników posiadających dwie lub więcej specjalności.

4. Ogólny zarobek brygady dzieli się między jej członków proporcjonalnie do ilości przepracowanych godzin i współczynnika kwalifikacyjnego, wynikającego z osobistego zaszeregowania wg tabeli płac akordowych.

§ 2. 1. Do opracowania scalonego zlecenia roboczego potrzebne są następujące materiały:

- 1) projekt roboczy budynku i kosztorys szczegółowy lub inne dokumenty pozwalające na ścisłe określenie ilości i jakości wszystkich robót, które ma wykonać brygada,
- 2) harmonogram robót,
- 3) Katalog Norm i Stawek Jednostkowych na roboty, które ma wykonać brygada,
- 4) ustalenie procentu przekroczenia — w ostatnim okresie — norm pracy w robotach wykonywanych przez poszczególne zespoły, wchodzące w skład brygady zespółonej.

2. Pracę nad przygotowaniem scalonego zlecenia należy rozpocząć od sporządzenia dokładnego przedmiaru wszystkich robót, które ma wykonać brygada zespółona. Przedmiar do scalonego zlecenia roboczego należy wykonać dla jednostek obmiaru podanych w K.N. i S. J. (np. dla robót murowych oprócz ilości murów w m³ należy obliczyć powierzchnię ościeży i detali architektonicznych, długość kanałów wentylacyjnych i dymowych itp.). W przedmiarze należy także uwzględnić warunki lokalne budowy (np. odległość i sposób transportowania materiałów, system wykonania robót, konieczność zostawienia niezamurowanych przejść w murach itp.). Przedmiar dla zasadniczych jednostek obmiaru powinien być sprawdzony z przedmiarem kosztorysowym i stanowi pierwszy załącznik do scalonego zlecenia roboczego.

3. Po zakończeniu przedmiaru należy obliczyć normy czasu i stawki na wszystkie rodzaje robót, z uwzględnieniem kategorii zaszeregowania robót w K. N. i S. J. Wobec tego, że potrzebna ilość robotników w poszczególnych kategoriach nie będzie się wyrażać najczęściej jako liczba całkowita przy ustaleniu rzeczywistego składu brygady należy te ilości zaokrąglić do liczb całkowitych, mając na uwadze uzyskanie najlepszego wykorzystania czasu robotników wszystkich specjalności i kategorii. W celu zapewnienia równomiernego wykorzystania pracy pożądane jest włączenie w skład brygady robotników mających kilka specjalności.

§ 3. Po zakończeniu robót określonych w zleceniu, obmiar robót wykonuje się w zasadzie w podstawowych jednostkach. Należy jednak sprawdzić czy założenia przyjęte w obliczeniu norm i stawek były rzeczywiście spełnione. Jeżeli np. w obliczeniu przyjęto transport podnoszeniem ręcznym, a w rzeczywistości transport odbywał się podnośnikiem — obliczenie norm i stawek należy odpowiednio poprawić, a jeżeli brygada wykonywała roboty dodatkowe nieprzewidziane w zleceniu należy na ich wykonanie wydać w odpowiednim czasie dodatkowe zlecenie.

§ 4. 1. Do wytycznych załącza się obowiązujący formularz zlecenia roboczego oraz wzory załączników do tego zlecenia roboczego, jak również przykłady ich wypełnienia.

Załącznikami do scalonego zlecenia roboczego są:

- 1) — Przedmiar robót (wzoru nie podaje się),
- 2) — obliczenie norm czasu i stawek jednostkowych — wzór Nr 1,
- 3) — wyliczenie składu brygady zespółonej — wzór Nr 2.

2. Brygada otrzymuje 1 egzemplarz zlecenia bez załączników, lecz przed przystąpieniem do robót powinna się zapoznać z ich treścią a w trakcie wykonywania robót i przy ich rozliczeniu ma prawo wglądu do nich.

[illegible]

WZÓR Nr 1 stanowiący załącznik
do zlecenia roboczego

Obliczenie norm czasu i stawek jednostkowych

Ilość jednostek produkcji podstawowej .....

[illegible]

WZÓR Nr 2 stanowiący załącznik
do zlecenia roboczego

Projektowanie składu brygady zespolonej

Termin wykonania wg harmonogramu..... dni

[illegible]

[illegible]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
22	1-4, 1a 1-4, 1b 1-11, 1	a) cegła pełna . . . . . b) cegła dziurawka . . . . . Przemieszczenie cegły transporterem (załadunek z tacek, układunek na taczki)	t t 1000 szt.	366,42 128,97 159,12	1,25 1,29 2,74	— — —	— — —	— — —	1,25 1,29 2,74	3,42 3,53 7,55	458,02 166,37 435,99	— — —	— — —	— — —	458,02 166,37 435,99	1253,16 455,26 1201,36	
23	1-5, 3 i 5	Dodatkowy transport cegły pełnej no- silkami na rusztowania do budowy ko- minów na średnią wysokość 2 m	t	41,80	1,50	—	—	—	1,50	4,11	62,70	—	—	—	62,70	171,80	
24	1-4, 2a i 2 × 6a 1-4, 2a 1-4, 2a i 2 razy 6a	Transport zaprawy taczkami na odległość 20 m a) na poziom podłogi piwnic . . . . b) na poziom rusztowania . . . . . c) na poziom podłogi i rusztowania przyziemia	t t t t	58,50 58,50 145,74	1,46 0,96 1,46	— — —	— — —	— — —	1,46 0,96 1,46	3,99 2,63 3,99	85,41 56,16 212,78	— — —	— — —	— — —	85,41 56,16 212,78	233,42 153,86 581,50	
25	1-3, 2 i 6 razy 5 1-3, 2 i 7 razy 5 1-3, 2 i 9 razy 5 1-3, 2 i 10 razy 5 1-3, 2 i 12 razy 5	Transport zaprawy nosilkami a) na poziom podłogi piętra (4,35 m nad poziom terenu) . . . . . b) na poziom rusztowań piętra (5,85 m nad poziom terenu) . . . . c) na poziom podłogi poddasza (7,45 m nad poziom terenu) . . . . d) na poziom podłogi poddasza (8,95 m nad poziom terenu) . . . . e) na poziom rusztowań kominów (10,95 m nad poziom terenu)	t t t t t t t	78,96 78,96 32,82 32,82 16,50	3,07 3,40 4,06 4,39 5,05	— — — — —	— — — — —	— — — — —	3,07 3,40 4,06 4,39 5,05	8,39 9,29 11,09 11,99 13,79	242,41 268,46 133,25 144,08 83,33	— — — — —	— — — — —	— — — — —	242,41 268,46 133,25 144,08 83,33	662,47 733,54 363,97 393,51 227,54	
26	1-1, 1b i 2b 1-1, 1b 4 razy 2b 1-1, 1b i 7 razy 2b 1-1, 1b i 10 razy 2b	Transport nadproży ręcznie na od- ległość w poziomie 20 m a) na poziom rusztowań piwnic . . b) na poziom rusztowań przyziemia c) na poziom rusztowań piętra . . d) na poziom rusztowań poddasza	t t t t	4,62 6,54 6,63 0,90	0,79 1,36 1,93 2,50	— — — —	— — — —	— — — —	0,79 1,36 1,93 2,50	2,16 3,72 5,28 6,84	3,65 8,89 12,80 2,25	— — — —	— — — —	— — — —	3,65 8,89 12,80 2,25	9,98 24,33 35,01 6,16	
27	1-4, 3a i 2 razy 6a 1-4, 3a i 2 razy 6a	Wycieczenie pozostałego po ro- botnikach murarskich gruzu na odległość do 20 m a) z piwnic . . . . . b) z przyziemia	t t	3,87 4,71	1,20 1,20	— —	— —	— —	1,20 1,20	3,28 3,28	4,64 5,65	— —	— —	— —	4,64 5,65	12,69 15,45	
28	1-3, 1	Wyrzucenie pozostałego po robotni- kach murarskich gruzu przez rynny z doniesieniem na średnią odległość 10 m . . . . . Razem zespół transportowy . . . . Na 1 m³ dla zespołu transportowego Ogółem dla całej brigady . . . . Na 1 m³ dla całej brigady	t	7,77 — — — —	0,90 — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	0,90 — — — —	2,47 — — — —	6,99 3333,76 3,78 4795,92 5,43	— — — 1517,51 1,72	— — — 974,53 1,10	— — — 1130,31 1,28	6,99 3333,76 3,78 8418,27 9,54	19,19 9122,16 10,33 26929,39 30,50	

WZÓR Nr 2 — przykładowo wypełniony

Projektowanie składu brygady zespołowej

Termin wykonania wg harmonogramu 14 dni

Rodzaj zespołu	kat. zasz.	Ilość rob. godzin wg norm	Przewidy- wany % wyk. norm	Przewidywana rzeczywista ilość		Potrzebna ilość robotników kol. 6 termin	Rzeczywisty skład brygady	Uwagi
				r. g. kol. 3	r. dni kol. 5			
				kol. 4	8			
I	2	3	4	5	6	7	8	9
Murarski	3	882	150	588	73	5,2	5	
	4	1131		754	94	6,7	7	
	5	886		590	73	5,2	5	
	6	1130		753	94	6,7	7	
	razem:	4029		2685	334	24,0	24	
Ciesielski	3	298	150	198	24	1,7	1	
	4	297		198	24	1,7	2	
	razem:	595		396	48	3,4	3	
Przygotowujący zaprawę	3	282	150	188	23	1,6	2	
	4	89		59	7	0,5	—	
	5	89		59	7	0,5	1	
	razem:	460		306	37	2,6	3	
Transportowy	3	3334	150	2222	277	19	19	
Ogółem	3	4796		3196	397	27,5	27	
	4	1518		1011	125	8,9	9	
	5	975		649	80	5,7	6	
	6	1130		753	94	6,7	7	
	razem:	8416		5609	696	48,8	49	

Załącznik Nr 3 do zarządzenia Nr 67
Ministra Budownictwa Miast i Osiedli
z dnia 1 kwietnia 1955 r.

RAMOWE WYTYCZNE

w sprawie ustalenia rzeczywistych potrzeb i kontroli zużycia materiałów do wykonania robót przez brygady zespołowe.

§ 1. Obowiązek kontroli i zużycia obejmuje przynajmniej następujące materiały budowlane:

- 1) stal zbrojeniowa, 2) ceramika, 3) prefabrykaty, 4) beton i zaprawy, 5) gwoździe, 6) deski podłogowe, 7) krawężniki i kantowizna, 8) szkło okienne, 9) farby olejne, 10) glazura, terrakota, płytki lastrico itp., 11) materiały i armatura instalacyjna.

§ 2. I. Ustalenie potrzeb i sposób przeprowadzania kontroli zużycia materiałów opracowuje kierownictwo robót zgodnie ze scalonym zleceniem roboczym i na podstawie tymczasowych norm Zużycia Materiałów Budowlanych i właściwych Polskich Norm Budowlanych na karcie rozliczenia materiałów.

II. Załączony do wytycznych wzór podaje przykład karty rozliczenia materiałów, którą sporządza się jak następuje:

- 1) rubryki 1, 2, 3, 4, 5 objaśnień nie wymagają,
- 2) w rubrykę 6 wpisuje się odnośną pozycję z Tymczasowych Norm Zużycia, lub innych norm,
- 3) w rubrykę 7 i następne wpisuje się kolejno kontrolowane materiały,
- 4) kolumny oznaczone literą „a” zawierają normy jednostkowe zużycia poszczególnych materiałów, przyczem korzystając z Tymczasowych Norm Zużycia należy uwzględnić zużycie materiałów dla brygady wg. objaśnień wstępnych T.N.Z.,
- 5) w kolumny oznaczone literą „b” wpisuje się ilości normatywne materiałów na roboty poz. 5, podając w liczniku ilości zlecone i w mianowniku wykonane,
- 6) po wyliczeniu ilości normatywnych materiałów kolumnę „7b” i następne należy podsumować, otrzymując ilości normatywne zapotrzebowania

i zużycia materiałów wg zlecenia i wykonanych robót,

- 7) w rubryce „rzeczywiste zużycie materiałów” należy wpisać ilości materiałów faktycznie wydanych z magazynu budowy, z uwzględnieniem zwrotu materiałów nie wbudowanych przez brygadę.

§ 3. Przez porównanie ilości normatywnych z faktycznie pobranymi z magazynu budowy, wynikają oszczędności lub straty, które powinny być przeanalizowane przez kierowników robót.

60

ZARZĄDZENIE Nr 71

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 5 kwietnia 1955 r.

o zmianie zarządzenia Nr 95 w sprawie kontroli przebiegu reklamacji jakościowych oraz kontroli stosowania przez wytwórców znaków KT, lub wystawiania świadectw KT.

(L. dz. CZZ/22/6439/55)

§ 1. Postanowienia ust. 3 w Dziale C instrukcji w sprawie kontroli przebiegu reklamacji jakościowych oraz kontroli stosowania przez wytwórców znaków KT, względnie wystawiania świadectw KT, wprowadzonej zarządzeniem Nr 95 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 26 kwietnia 1953 r. (Dz. Urz. MBMiO Nr 7, poz. 85) otrzymują brzmienie:

„3. W celu podjęcia walki o poprawę jakości dostarczanych materiałów w zakresie zaopatrzenia budownictwa — przedsiębiorstwa będą zawiadamiać Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli — Centralny Zarząd Zaopatrzenia o rażących przypadkach naruszenia przez dostawców przepisów o kontroli technicznej”.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15 kwietnia 1955 r.

Minister R. Piotrowski

* Karta rozliczenia materiałów na str. 8.

Wzór, stanowiący załącznik do ramowych wytycznych zużycia materiałów

Budowa .....

KARTA ROZLICZENIA MATERIAŁÓW

wg zlecenia roboczego Nr ..... z dnia .....

Potrzeby i zużycie materiałowe																								
Poz. przedm. do zlec. rob.	Rodzaj robót	Jedn. rob.	Ilość robót		Poz. TNZ	jedm./		jedm./		jedm./		jedm./		jedm./		jedm./		jedm./		jedm./		jedm./		
			zlec.	wyk.		norma zużycia	ilość zlec. wyk.	norma zużycia	ilość zlec. wyk.	norma zużycia	ilość zlec. wyk.	norma zużycia	ilość zlec. wyk.	norma zużycia	ilość zlec. wyk.	norma zużycia	ilość zlec. wyk.	norma zużycia	ilość zlec. wyk.	norma zużycia	ilość zlec. wyk.	norma zużycia	ilość zlec. wyk.	
Lp	2	3	4	5	6	7a	7b	8a	8b	9a	9b	10a	10b	11a	11b	12a	12b	13a	13b	14a	14b	15a	15b	
											Zlec. wyk.													
Normatywne zużycie materiałów Rzeczywiste zużycie materiałów Zaoszczędzono Przekroczono			wg zlecenia wg wykonania																					

Zatwierdził

Spraudził

Zapotrzebowanie i zużycie obliczył
technik normowania i kontroli zużycia materiałów

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

ZARZĄDZENIE Nr 74

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 9 kwietnia 1955 r.

w sprawie realizacji inwestycji związanych z produkcją spoiw z granulowanego na mokro żużla wielkopiecowego.

(L. dz. DX/4/1466/55)

W wykonaniu uchwały Nr 96/54 Prezydium Rządu z dnia 23 lutego 1954 r. w sprawie gospodarki żużlem wielkopiecowym, w celu sprawnego przygotowania inwestycji i terminowego uruchomienia stacji przemiału granulowanego żużla na mokro, zarządza się, co następuje:

§ 1. W celu należytego wykorzystania zamówionych do dostawy w II i IV kwartałach 1955 r. 5 młynów z importu wymienione niżej przedsiębiorstwa uruchomią w ciągu 8—10 tygodni od daty dostawy młynów albo otrzymania dokumentacji projektowo-kosztorysowej 5 stacji przemiału granulowanego żużla na mokro, a mianowicie:

- 1) Zjednoczenie Budownictwa Miejskiego Nr 1 Poznań — w Poznaniu, ul. Gdynska,
- 2) Zjednoczenie Budownictwa Miejskiego Nowe Tychy — w Nowych Tychach,
- 3) Zjednoczenie Budownictwa Miejskiego Jelenia Góra — w Świebodzicach,
- 4) Zjednoczenie Budownictwa Miejskiego Łódź — w Łodzi,
- 5) Zjednoczenie Budownictwa Miejskiego Nowa Huta — w Nowej Hucie.

§ 2. Zobowiązuje się niżej wymienione przedsiębiorstwa do zainstalowania w nowobudowanych zakładach w terminie do dnia 31 grudnia 1955 r. 3 młynów z produkcji krajowej przewidzianych do dostawy w III-IV kwartałach 1955 r. a mianowicie:

- 1) Zjednoczenie Budownictwa Miejskiego Bytom — w Bytomiu,
- 2) Zjednoczenie Budownictwa Miejskiego Sosnowiec — w Sosnowcu,
- 3) Wojewódzki Zarząd Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych Bydgoszcz — w Mogilnie.

§ 3. Zobowiązuje się Dyrektorów Centralnych Zarządów Budownictwa Miejskiego: Zachód, Południe, Śląsk i Zarządu Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych do wydania odpowiednich zarządzeń i dopilnowania, by podlegli im inwestorzy uzyskali w terminie do dnia 30 kwietnia 1955 r. uzgodnienie lokalizacji szczegółowej w zakresie niezbędnym do realizacji inwestycji.

§ 4. Zobowiązuje się Dyrektorów Centralnych Zarządów Budownictwa Miejskiego: Zachód, Północ, Południe, Śląsk i Zarządu Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych do wydania polecenia przeszkolenia potrzebnej ilości pracowników do obsługi stacji przemiału żużla w ramach szkolenia wewnątrzzakładowego zgodnie z postanowieniami § 1 pkt c i § 2 ust. 2 zarządzenia Nr 160 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5.7.1954 r. (Mon. Pol. Nr A-67 poz. 849).

§ 5. Zobowiązuje się Departament Inwestycji do przedłożenia do zatwierdzenia do dnia 15 kwietnia 1955 r. powtarzalnego projektu techniczno-roboczego stacji przemiału granulowanego żużla na mokro.

§ 6. Zobowiązuje się Dyrektora Centralnego Zarządu Biur Projektowych Budownictwa Miejskiego do włączenia do planu prac Biura Projektów Zapłacza Technicznego Budownictwa Miejskiego i polecenia wykonania na wnioski inwestorów resortu projektu techniczno-roboczego, budowlano-instalacyjnego oraz adaptacji projektu powtarzalnego dla inwestycji wymienionych w § 1 zarządzenia, w czasie nieprzekraczającym 10 tygodni od daty przedstawienia przez inwestora uzgodnienia lokalizacji.

§ 7. Zobowiązuje się Departament Inwestycji do zabezpieczenia w rezerwach planów inwestycyjnych 1955 r. — zasadniczego zaplecza i niezbędnych środków inwestycyjnych na wykonanie inwestycji podanych w § 1 i 2 zarządzenia.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 10 kwietnia 1955 r.

Minister wz. A. Wolski

ZARZĄDZENIE Nr 76

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 14 kwietnia 1955 r.

w sprawie budownictwa prowizorycznego na placu budowy.

(L. dz. DX/1/1480/55)

W związku z zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów Nr 181 z dnia 12.VIII.54 r. w sprawie planowania nakładów i zasad budowy zaplecza techniczno-gospodarczego i socjalno-bytowego przedsiębiorstw budowlano-montażowych (Biul. P.K.P.G. Nr 22, poz. 101), w celu unormowania zadań służb inwestycyjnych na tym odcinku zarządza się co następuje:

§ 1. Wprowadza się instrukcję dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli w sprawie budownictwa prowizorycznego na placu budowy, stanowiącą załącznik do zarządzenia.

§ 2. Upoważnia się dyrektorów jednostek nadzorujących działalność przedsiębiorstw budowlano-montażowych do wydania w razie konieczności po uzgodnieniu z Departamentem Inwestycji szczegółowych wytycznych dla nadzorowanych przedsiębiorstw.

§ 3. Zarządzenie obowiązuje również budowlane przedsiębiorstwa powiatowe.

§ 4. Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 stycznia 1955 roku.

Minister wz. J. Żakowski

Załącznik do zarządzenia Nr 76 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 14 kwietnia 1955 r.

I N S T R U K C J A

dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli w sprawie budownictwa prowizorycznego na placu budowy.

1. Obowiązki inwestora bezpośredniego dla budownictwa prowizorycznego od 1 stycznia 1955 r. przejęły przedsiębiorstwa budowlano-montażowe którym zostały przydzielone środki na ten cel. W przedsiębiorstwach tych funkcje inwestora bezpośredniego zostają powierzone służbom inwestycyjnym, które działają w imieniu przedsiębiorstw jako zleceniodawcy robót związanych z budownictwem prowizorycznym placu budowy. Służby te powinny:

- a) załatwiać formalności związane z przygotowaniem dokumentacji dla budownictwa prowizorycznego, zgodnie z zarządzeniem Nr 32 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 19.II.1955 r. w sprawie ustalenia stadiów sporządzania i zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji realizowanych przez inwestorów podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli z wyjątkiem inwestycji C.Z.B.M.i.O. „ZOR” (Dz. Urz. M.B.M.i.O. Nr 4 poz. 33),
- b) dostarczać kierownictwu robót zatwierdzony projekt zagospodarowania placu budowy wraz z kosztorysem,
- c) załatwiać formalności związane z uruchomieniem przez banki specjalne środków na pokrycie faktur dotyczących budownictwa prowizorycznego,
- d) kontrolować ilość i jakość wykonywanych robót oraz faktury i załączniki do faktur dotyczące tych robót.

2. W przedsiębiorstwach budowlano-montażowych, które posiadają zorganizowane oddziały projektowania organizacji robót, wymieniona dokumentacja w ust. 1 pkt b) wykonywana jest przez te oddziały w ramach normalnych czynności na zlecenie służb inwestycyjnych.

W przedsiębiorstwach budowlano-montażowych, które nie mają zorganizowanych oddziałów projektowania organizacji robót, dyrektor może zlecić wykonanie wymaganej dokumentacji w godzinach służbowych (nieodpłatnie) pracownikom zarządów (odcinków) lub kierownikom robót.

3. Kosztorysy na budownictwo prowizoryczne placu budowy powinny obejmować roboty i koszty dotyczące

obiektów wymienionych w III-iej części kosztorysu generalnego według schematu podanego w § 166 instrukcji P.K.P.G. Nr 96 o zasadach sporządzania i zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji. Kosztorysy te należy sporządzać na podstawie II części Cennika Robót Budowlanych i Instalacyjnych — 50.

Do budownictwa prowizorycznego na placu budowy nie zalicza się robót dotyczących obiektów, które przewidziane są w I części kosztorysu generalnego, a w szczególności:

- odgruzowania i zasypania dołów itp. w związku z przygotowaniem terenu pod budowę,
- ław do wyprofilowania budynków i innych obiektów,
- zdjęcia ziemi roślinnej (humusu) itp. związanego z wykopami pod poszczególne obiekty,
- oczyszczenia placu budowy,
- mycia okien, drzwi i podłóg,
- zleconego przez zamawiającego tymczasowego podłączenia instalacyjnego obiektów oddanych do użytku.

Do kosztów budownictwa prowizorycznego na placach budowy nie wchodzi również koszty, które powinny znaleźć wyraz w I części kosztorysu generalnego w rozdziale „inne roboty i nakłady” a w szczególności:

- Koszty utrzymania straży ogniowej i przemysłowej, które zwraca zamawiający wykonawcy zgodnie z przepisami pisma okólnego Nr 61 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 24 czerwca 1953 r. w sprawie rozliczeń z tytułu kosztów utrzymania straży ogniowej i przemysłowej (Dz. Urz. MBMiO Nr 11, poz. 123),
- koszty utrzymania porządku na przyległych do placu budowy ulicach publicznych w zakresie normalnego użytkowania tych ulic (wykonawca powinien jednak nieodpłatnie usuwać zanieczyszczenia ulic spowodowane wykonaniem robót),
- koszty konserwacji i tymczasowych podłączeń instalacyjnych obiektów przekazanych do użytku,
- koszty oczyszczenia placu budowy po zakończeniu robót.

Zagadnienie zajmowania ulic, placów i chodników dla potrzeb budowy reguluje uchwała Nr 20 Prezydium Rządu z dnia 7 stycznia 1955 r. w sprawie robót na ulicach oraz placach i zielenicach publicznych w miastach (Mon. Pol. Nr 17 poz. 175). W przypadku konieczności wynajmu prywatnych placów dla potrzeb budowy, koszty z tym związane ponosi zamawiający bezpośrednio i koszty te nie mogą być objęte umową o wykonanie robót, oraz nie mogą być zaliczane do przerobu wykonawcy (§ 2 ust. 2 okólnika Nr 3 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 26 stycznia 1954 r. (Dz. Urz. M.B.M. i O. Nr 2 poz. 8).

- Sporządzona dokumentacja zagospodarowania placu budowy, podlega zatwierdzeniu przez dyrektora przedsiębiorstwa budowlano-montażowego.
- Realizacja zagospodarowania placu budowy może nastąpić w ramach zatwierdzonego projektu i kosztorysu.
- W przypadku zmiany zakresu robót i konieczności opracowania dodatkowego kosztorysu wymaga on ponownego zatwierdzenia przez dyrektora przedsiębiorstwa budowlano-montażowego.
- Budownictwo prowizoryczne na placu budowy jest odrębną inwestycją, w związku z czym kierownik robót obowiązany jest prowadzić dokumentację pierwotną zgodnie z obowiązującymi przepisami, a w tym dziennik budowy (jeden dla całego budownictwa prowizorycznego na placu budowy) i książkę obmiaru robót.
- Zasady i tryb rozliczeń z tytułu robót i kosztów dotyczących budownictwa zaplecza nie ulegają zmianie i nadal mają zastosowanie:

- zarządzenie Nr 171 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 8 sierpnia 1952 r. w sprawie trybu i terminu sporządzania faktur przejściowych i końcowych oraz ich formy (Mon. Pol. Nr A-77, poz. 1227),
  - pismo okólne Nr 84 Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 21 września 1954 r. w sprawie sporządzania faktur za roboty budowlano-montażowe (Dz. Urz. M.B.M. i O. Nr 17 poz. 128).
9. Faktury za wykonane roboty należy wystawiać dla właściwego inwestora (przedsiębiorstwa, któremu przydzielono środki na ten cel) z powołaniem się na uruchomiony limit i składniki albo plac budowy, wymie-

niony we wkładce stanowiącej załącznik do wniosku inwestycyjnego.

- Wystawiona faktura przejściowa podlega sprawdzeniu przez służbę inwestycyjną i powinna być akceptowana przez dyrektora przedsiębiorstwa budowlano-montażowego.
- Fakturę przejściową (ostateczną) należy złożyć w normalnym trybie na inkaso bankowe.
- Po wykonaniu zakresu rzeczowego robót i zlikwidowaniu placu budowy należy wystawić fakturę końcową, która po sprawdzeniu przez służbę inwestycyjną pod względem finansowym i akceptowaniu przez dyrektora przedsiębiorstwa budowlano-montażowego staje się fakturą ostateczną.
- Funkcję inspektorów nadzoru w stosunku do budownictwa prowizorycznego placu budowy sprawują inspektorzy służb wykonawstwa przedsiębiorstwa budowlano-montażowego lub inspektorzy powołani w komórkach inwestycyjnych.
- Wskazane jest, by urządzenia placu budowy były wykonywane z za inwentaryzowanych elementów.

63

ZARZĄDZENIE Nr 78

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 22 kwietnia 1955 r.

w sprawie udzielenia pomocy Państwowym Gospodarstwom Rolnym w okresach szczytowego natężenia robót w r. 1955.

(L. dz. DXIII/1/1054/55)

W wykonaniu uchwały Nr 209/55 Prezydium Rządu z dnia 19 marca 1955 r. w sprawie zabezpieczenia rolnictwa w siłę roboczą na okresy szczytowego natężenia robót zarządza się co następuje:

- § 1. Jednostki organizacyjne resortu Ministra Budownictwa Miast i Osiedli, po uprzednim uzgodnieniu z właściwymi władzami związkowymi zapotrzebowania na pracowników z danego terenu do udziału w akcji pomocy społecznej dla Państwowych Gospodarstw Rolnych w okresie żniw i wykopków, ustalą listy pracowników, którzy wezmą udział w tej akcji.
- W akcji pomocy społecznej dla Państwowych Gospodarstw Rolnych powinni wziąć udział:
  - pracownicy administracyjno-biurowi,
  - pracownicy obsługi w przedsiębiorstwach.
- Okres zwolnienia uczestników ekip pomocy społecznej nie powinien przekraczać:
  - w kampanii żniwno-omłotowej — 14 dni,
  - w kampanii wykopkowej — 21 dni.
- § 2. Kierowanie pracowników do wzięcia udziału w ekipach pomocy powinno być uzgodnione z zainteresowanymi.
- § 3. Liczba pracowników biorących jednorazowo udział w pomocy społecznej nie może przekraczać 10% zatrudnionych w danej grupie.
- § 4. Pracownikom, którzy wezmą udział w pomocy społecznej, przysługuje normalne wynagrodzenie za ten okres w miejscu stałego zatrudnienia, niezależnie od wynagrodzenia, które otrzymają za wykonaną pracę przy żniwach i zbiorach okopowych.
- § 5. Pracownikom, którzy wezmą udział w pomocy społecznej przysługuje bezpłatny dojazd do miejsca pracy i z powrotem. Koszty przejazdu pokrywane są przez Ministerstwo Gospodarstw Rolnych.
- § 6. Okres zwolnienia do pracy w ramach pomocy społecznej nie może być zaliczony w poczet przysługującego pracownikowi urlopu wypoczynkowego.
- § 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 1955 r.

Minister R. Piotrowski

64

PISMO OKÓLNE Nr 25

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 15 kwietnia 1955 r.

w sprawie wprowadzenia wzoru sprawozdania z działalności sądowej

(GM-2/294/9-14/55)

- W związku z postanowieniem § 2 zarządzenia Nr 254 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 20 listo-

pada 1954 r. w sprawie zastępstwa sądowego (Dz. Urz. MBM i O Nr 23, poz. 167), ustala się wzór sprawozdania z działalności sądowej stanowiącej załącznik Nr 1.

2. Sposób prowadzenia sprawozdawczości z działalności sądowej określają wytyczne, stanowiące załącznik Nr 2.

V-Dyrektor Gabinetu Z. Wachowski

MINISTERSTWO
BUDOWNICTWA
MIAST I OSIEDLI
GABINET MINISTRA
Przedsiębiorstwo
Centralny Zarząd

Załącznik Nr 1 do pisma okólnego
Nr 25 z dnia 15 kwietnia 1955 r.
Zatwierdzone przez GUS decyzją
z dnia 31.III.1955 r. za Nr 2462/55

Wzór BMO-Sc

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI SĄDOWEJ

za kwartał..... rok .....

Lp.		Ilość	Wartość
1. a)	procesy sądowe łącznie		
b)	procesy czynne		
c)	procesy bierne		
2.	Procesy zakończone		
a)	wygrane		
b)	częściowo wygrane		
c)	przegrane		
3.	Z ogólnej liczby procesów przypada na procesy:		
a)	ze stosunku umowy o pracę		
b)	z innego rodzaju umów		
c)	odszkodowanie		
d)	inne		
4.	Liczba spraw, w których założono rewizję:		
a)	przez jednostkę sprawozdawczą		
b)	przez stronę przeciwną		

.....dnia.....195...r. DYREKTOR

Sprawozdanie sporządził

.....

Załącznik Nr 2 do pisma okólnego
Nr. 25 z dnia 15 kwietnia 1955 r.
Wytyczne do prowadzenia sprawozdawczości
z działalności sądowej

1. Sprawozdawczość z działalności sądowej obejmuje okresy kwartalne,
2. Sprawozdania z działalności sądowej prowadzą przedsiębiorstwa, centralne zarządy (zarządy) i Gabinet Ministra Budownictwa Miast i Osiedli — według wzoru stanowiącego załącznik do pisma okólnego.

3. Przedsiębiorstwa sporządzają sprawozdania za okres każdego kwartału i przesyłają je w terminie do dnia 15 następnego miesiąca po okresie sprawozdawczym do nadzorującego centralnego zarządu (zarządu).
4. Centralne zarządy (zarządy) sporządzają sprawozdania z prowadzonych przez nie spraw sądowych i przesyłają je do Gabinetu Ministra (Wydział Prawny) w terminie określonym w ust. 3.
5. W ust. 1 sprawozdania należy określić ilość procesów sądowych, wytoczonych w okresie sprawozdawczym. W pierwszym sprawozdaniu jednostki sprawozdawcze określają oprócz spraw wniesionych do sądu w okresie sprawozdawczym również te sprawy, które zostały wniesione przed okresem sprawozdawczym i nie zostały zakończone.
6. W ust. 3 sprawozdania należy określić ilość spraw według stosunków prawnych, z których te spory wynikły.
7. Ust. 2 i 4 nie wymagają wyjaśnień.

65

PISMO OKÓLNE Nr 27

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 25 kwietnia 1955 r.

w sprawie zmiany szczególnych warunków ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym.

(L. dz. D.V/7/416/55)

W celu uproszczenia czynności, związanych ze zgłaszaniem obrotów i opłacaniem składek za ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym a wynikających z postanowień szczególnych warunków ujętych w piśmie Państwowego Zakładu Ubezpieczeń z dnia 28 lipca 1952 r. Nr 717/52/1716/1892, zawiadamia się, że uchylony zostaje dotychczasowy obowiązek comiesięcznego wykonywania tych czynności i wprowadzony wzajemian kwartalny czasokres rozliczeń.

Dla zmniejszenia do minimum różnic w obrotach, jakie ewentualnie mogą wystąpić na koniec każdego roku kalendarzowego, stosować należy następujące okresy rozliczeniowe i terminy opłacania składek:

1. grudzień, styczeń, luty	do 20 marca
2. marzec, kwiecień, maj	do 20 czerwca
3. czerwiec, lipiec, sierpień	do 20 września
4. wrzesień, październik, listopad	do 15 grudnia

Przy zgłaszaniu obrotów należy wyszczególniać obroty za każdy miesiąc danego okresu rozliczeniowego.

Poleca się wprowadzenie w życie powyższej zmiany począwszy od obrotów za miesiąc kwiecień 1955 rok. Ewentualnie nierozliczone jeszcze z Państwowym Zakładem Ubezpieczeń obroty za miesiąc luty i marzec należy rozliczyć łącznie z obrotami za okres bieżący.

Do sprawozdań ze stanu ubezpieczeń (wzór CE 4) należy wnosić obroty narastające w ciągu roku, ustalone według podanych wyżej czasokresów.

Dyrektor Departamentu J. Kubiszewski

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli, Warszawa, Plac Dzierżyńskiego 3/5.

Warunki prenumeraty Dziennika Urzędowego Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli prenumerata roczna — 36 zł. Cena pojedynczych egzemplarzy wskazana na każdym egzemplarzu. Wpłacać należy do Narodowego Banku Polskiego V oddział miejski Warszawa, Rachunek Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli Nr 1529 — 91 — 134 część 6, dział 5, rozdział 19, wpłaty z wydawnictw. —

Cena 3 zł

P. W. W. R. N. — Warszawa 1954.

Druk. Akcydens., W-wa. Tamka 3. 3.500. Zam. 1000 z dnia 27.IV.55. Podpis do druku 17.V.55 r. Druk ukończono 21.V.55 r. Obj. 1 1/2 ark. druku. Pap. druk. mat. kl. VIII, A1/50/g. B-6-5182.

ODBIORCA: